

Խմբագրական Պայքար Շարաթաթերթի

Մեր պատմութեան տրամաբանութիւնը

Հայոց պատմութիւնը այնպիսի ոլորապտոյտ եւ խճճուած ընթացք ունեցած է որ դժուարացուցած է պատճառի եւ հետեւանքներու ստուգումը: Յաճախ քաղաքական, ռազմական կամ ահաբեկչական արարքներու դիմած են հայ զանգուածները դեկավարող ոյժերը եւ անոնց նախաձեռնութիւններէն անմիջական հետեւութիւններ ու դատումներ կատարուած են ու քարացած մնացած են պատմութեան մէջ, նոյնիսկ եթէ այդ արարքներուն պատճառաւ, որոշ դրական կամ ժխտական հետեւանքներ են առաջացած յետագային:

Այս ուղղութեամբ հարուստ է կենսափորձը 17րդ եւ 18րդ դարերու լուսաւորութեան ժամանակաշրջանին, երբ հայութեան զանգուածները կը տուայտէին օսմանեան եւ պարսկական լուծերու տակ: Այդ պայմաններուն ներքեւ կղերականութիւնն ու իշխանութիւններու մօտ ամիրայական կամ խանական դասակարգերը միայն պայմաններու համակերպումը կը նկատէին իբրեւ վերապրումի իմաստուն ճանապարհ, առաջնորդուելով մասնաւորաբար, առաջին հերթին, իրենց դասակարգային շահերէն:

Արփիարեանի 'Կարմիր Ժամուցի պատգամը՝ պահպանողականութենէն յեղափոխական մտածողութեան անցնելու՝ աւելի 19րդ դարու երեւոյթ է հայութեան ճնշեալ զանգուածներուն համար: Մակայն այդ հանգրուանէն քանի մը դար առաջ լուսաւորութիւնը յայտնուած էր հայ քաղաքական միտքին մէջ զանգուածներէն շատ հեռու՝ Հնդկաստանի մէջ, ուր եւրոպականացման արագ հոսանքին մէջ ընդգրկուած էր հայութեան առաջատար միտքը: Այդ դարերու զոյգ լուսաւորիչները հանդիսացած են Իսրայէլ Օրի (1659-1711) եւ Յովսէփ Էմին (1726-1809). զարմանալի զուգորդութեամբ երկուքն ալ ունեցած են գրեթէ միեւնոյն աշխարհայեացքը եւ այդ մտածելակերպին հետեւանքով՝ միեւնոյն բնոյթի առաքելութիւնը: Միակ տարբերութեամբ, գուցէ, որ առաջինին պարագային կղերական դասը – կամ անոր առաջատար խաւը – գործակից դարձած է շարժումին մինչ Էմինի պարագային կղերական պահպանողականութիւնը արգելակած է առաքելութեան առաջխաղացքը: Երկուքին պարագային ալ կենսական նմանութիւնը հանդսացած է զուգորդութիւնը դիւանագիտութեան եւ ռազմական ոյժին: Երկուքն ալ թրծուած են եւրոպական իշխող խաւի շրջանակներուն մէջ, պատրաստուելով միեւնոյն ժամանակ ռազմական գիտութեանց մէջ:

Նկատելով որ իրենց դիւանագիտական առաքելութիւնը իրապաշտօրէն կարելի չէր պաշտպանել հայկական կազմակերպեալ ռազմական ոյժով՝ դիմած են եւրոպական կամ ռուսական արքաներու եւ իշխաններու:

Երկու լուսաւորիչներու պարագային ալ իրենց առաքելութիւնը չէ յանգած նպատակադրուած վախճանական հանգուցալուծման, սակայն լուսաւոր ուղի մը թողած են յետնորդ սերունդներուն:

Դժուար է գուցէ պատճառի եւ հետեւանքի զուգորդութիւն մը տեսնել անմիջականօրէն, օրինակ Զէյթունի 1862ի ապստամբութեան եւ Պերլինի 1878ի համաժողովին ամրագրուած բարենորոգումներու պարտադրանքին միջեւ: Մակայն, այդպիսի քանակական կուտակումներ անխուսափելիօրէն յանգած են որակական փոփոխութեանց:

Հետաքրքրական պարագայ մըն է նաեւ բաղդատութիւնը մեր Կիլիկիոյ ազգային օճախի շարժումին եւ Արցախեան պատերազմին: Առաջինին պարագային Պօղոս Նուպար Փաշա եւ Միհրան Տամատեան նուազ դիւանագետներ չէին երբ ստեղծեցին Հայկական Լեզոնը Կիլիկեան անկախութեան հեռանկարով: Մակայն, ֆրանսական գաղթային իշխանութեանց դաւադրական արարքի հետեւանքով լեզունականները զինաթափուեցան եւ դիւանագիտական ոյժը չզուգորդուեցաւ ռազմական պաշտպանութեամբ. մինչ Արցախի մէջ, անկազմակերպ ռազմական ոյժն անգամ բաւարար եղաւ փրկելու հայկական դիւանագիտութիւնը: Եւ մինչեւ այսօր ալ Հայաստան եւ Արցախ – այս անգամ աւելի կազմակերպ – ռազմական ոյժով կը պաշտպանեն դիւանագիտութիւնը:

Շարունակութիւնը էջ 3

Յունաստանի Մօտ Դեսպան Պրն. Ֆադէյ Չարչօղլեան Հանդիպում Ունեցաւ Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեանի Հետ

Յունաստանի մօտ՝ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան՝ Պրն. Ֆադէյ Չարչօղլեան, ընդունեց Հայաստանա-կէդրոն Ռ.Ա.Կ-եան Գերագոյն Խորհուրդի Ընդհանուր քարտուղար՝ Տոքթ. Հրաչ Գոյումճեանի, որ Լոնտոնէն ժամանած է կուսակցական առաքելութեամբ:

Երկու ժամ տեւողութեան հանդիպման ընթացքին, քննարկած են գաղութը հետաքրքրող զանազան հարցեր, ինչպէս կազմակերպչական, փոխյարաբերութիւններ, եկեղեցական, ազգային, հարիւրամեակի եւ Ապրիլ 24ի հետ կապուած նիւթերու մասին:

Յարգարժան Պրն. Դեսպանը, մեծ գնահատանքով եւ քաջալերանքով արտայայտուած է, Ռ.Ա.Կուսակցութեան հայրենանուէր եւ եկեղեցաշէն գործունէութեան մասին, ի Հայաստան եւ սփիւռք աշխարհի:

Տեսակցութեան աւարտին, երկուստեք փոխադարձ՝ խոր գոհունակութեամբ արտայայտուած են, սոյն շահեկան հանդիպման համար:

Ն.Ա.

Վարչապետ Կարէն Կարապետեան Պիտի Մասնակցի Տաւոսի Համաշխարհային Տնտեսական Խորհրդածողովին

ԵՐԵՒԱՆ, «Նիւոզ».- Հայաստանի վարչապետ Կարէն Կարապետեան պիտի մասնակցի Յունուար 23էն 26 Տաւոսի (Զուիցերիա) մէջ կայանալիք 48րդ ամենամեայ համաշխարհային տնտեսական խորհրդածողովին:

Վաչապետի մամլոյ քարտուղար Արամ Արարատեան այս մասին տեղեկացնելով՝ կը յայտնէ. «Դեռեւս հաստատուած չէ վարչապետի գլխաւորած պատուիրակութեան կազմը: Հաւանաբար, այն կը հաստատուի միւս շաբաթուայ ընթացքում: Կարէն Կարապետեանն, ամենայն հաւանականութեամբ, ելոյթ կ'ունենայ ֆորումում»:

Նշենք, որ Հայաստան Տաւոսեան խորհրդածողովին վերջին անգամ մասնակցած է 2009ին:

Արմավիրի ՌԱԿ երիտասարդական ակումբի տարեսկզբի անդրանիկ ժողովը

Արմավիրի ՌԱԿ երիտասարդական ակումբի անդամների առօրյան ինչպես միշտ լեցուն է, սակայն այսօրվա ժողովն իր կարևորությամբ տարբերվում էր նախորդներից: Ժողովի ընթացքում քննարկվեցին մի քանի կարևոր թեմաներ, որոնցից յուրաքանչյուրի իրականացումը մեզ համար մեծ ձեռքբերում է լինելու:

Այդ թեմաներից առաջինը Արմավիր քաղաքի աղջիկների <<Արփի>> ֆուտբոլային թիմի ստեղծմանն էր վերաբերում: Կազմակերպչական բոլոր հարցերը ստացան իրենց պատասխանները, և մեզ մնում է միայն անհամբերությամբ սպասել մեր աղջիկների թիմի ֆուտբոլային հաջողություններին, որոնք, վստահ եմ, մեզ երկար սպասեցնել չեն տա:

Երկրորդ կարևոր նախագիծը, որը քննարկվեց, անգլերենի և նկարչության դասընթացների կազմակերպումն էր: Այս նախագծի իրականացումը մեզ համար անչափ կարևոր և պարտավորեցնող է, քանզի ցանկություն ունեցող բոլոր անձինք հնարավորություն կստանան անվճար հիմունքներով անցնելու վերոնշյալ դասընթացները: Այս նախագծի բարեհաջող իրականացումը մեծ ձեռքբերում կլինի ՌԱԿ երիտասարդական ակումբի համար:

Օրն ավարտվեց ժողովի ամենատոնական հատվածով, որը մեզ համար մեծ ավանդական իրադարձություն էր. մեր ակումբի հիմանդիր անդամներից Դավիթ Սահակյանին միասնաբար ճանապարհեցինք Հայոց բանակ: Այսուհետ առավել հպարտությամբ ենք քայլելու, քանի որ հայոց սահմանը անառիկ պահողներից մեկն էլ լինելու է մեր ընկերը, ում հետ անցել ենք երկար ճանապարհ և դեռ անցնելու ենք, քանի որ մեր ճանապարհն անվերջ է, ու այն կերտողները հենց մենք ենք ու մեր Մեծ Ռամկավար ընտանիքը: Բարի ծառայություն քեզ, մեր զինվոր ընկեր:

Արմավիրի Մարզին Մէջ Հնագետները Բացայայտած Են Ք.ա. 7-րդ Հազարամեակի Բնակատեղի

ԵՐԵՒԱՆ. Հայաստանի Արմավիրի մարզի Լեռնագոգ գիւղին մօտակայքը հնագետները նոր բացայայտում կատարած են: «Լեռնագոգ-1» հնավայրին մէջ բացայայտուած է տարածք մը, որ կը թուագրուի Ն.Ք. 8րդ հազարամեակի վերջով եւ 7րդ հազարամեակի սկիզբով: Այս մասին լրագրողներու հետ տեղի ունեցած հանդիպման մը ընթացքին ըսաւ ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի տնօրէն Պաւել Աւետիսեան:

«Առաջին անգամ այս տարածաշրջանին մէջ արձանագրած ենք կայուն բնակատեղի, որուն ստորին շերտերը կը թուագրուին Ն.Ք. 8րդ հազարամեակի վերջով եւ 7րդ հազարամեակի սկիզբով: Մինչ այդ Հայաստանի տարածքին հնագոյն բնակատեղիներու շերտերը առաւելագոյնը, որ կրնայինք թուագրել Ն.Ք. 6րդ հազարամեակի առաջին քառորդն էր: Ասիկա 2017ի հիմնարար հետազոտութիւններու փայլուն արդիւնքներէն է», յայտնեց Պաւել Աւետիսեան:

Ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, որ բնակատեղիին մէջ ապրող հասարակութիւնը տիրապետած է որոշ ճարտարապետական հմտութիւններու: Ըստ ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի գիտաշխատող Արթուր Պետրոսեանի՝ այդ հատուածին մէջ գտնուած են կաւէ շինութեան հետքեր:

Շարունակուած էջ 1-էն

Մեր պատմութեան տրամաբանութիւնը

Կարելի չէ երբեք հայութիւնը կամ հայկական ղեկավարութիւնը մեղադրել որ չեն կարողացած տեսնել եւ օգտագործել պատմական աղիթները: Արդարեւ, անոնք միշտ զօն գտնուած են պատմական այդ հնարաւորութեանց նկատմամբ, կարգ մը բացառութիւններով հանդերձ, ինչպէս օրինակ Կիլիկեան թագաւորութեան անկումին (1375) եւ Կարսի 1918ի պաշտպանութեան պարագաներուն:

Միւս կողմէ չափազանց հեռատես քաղաքականութիւն կ'ենթադրէր Վանի առաջին ինքնապաշտպանական հերոսամարտը 1896ին, երբ ճակատամարտի յաջող էլքէն ետք 860 արմենական մարտիկներ անգլիական դաւադրութեամբ զոհ գացին Բարդղղիմէոս լերան մօտ: Եթէ այդպիսի ոյժ մը պահպանուած ըլլար Վանի մէջ, 1915ին երկրորդ հերոսամարտը, Արմենակ Եկարեանի ղեկավարութեամբ կրնար տարբեր էլք մը ունենալ եւ ռուսական զօրքի հեռացումէն ետք ալ Արամ Մանուկեանի գլխաւորած կառավարութիւն մը կրնար ինքնուրոյն ռազմական ոյժ մը ունենալ կրթնելու եւ շարունակելու իր գոյութիւնը՝ փոխանակ նահանջելու:

Մենք ամենէն աղիտալի խախտումը որ ունեցանք ռազմական եւ քաղաքական ոյժերու զուգորդութեան մէջ Իթթիհատի հետ հայկական գործակցութիւնն էր: Մէկ կողմէ Գրիգոր Օտեաններու եւ Գրիգոր Զոհրապներու իրաւագիտական ներդրումները, միւս կողմէ յեղափոխական կուսակցութեանց իրագործած նուաճումներն էին որ

Իթթիհատին պարտադրեցին պետութեան մէջ ընդգրկելու հայկական ղեկավարութիւնը, որ այդ հանգրուանին չունեցաւ նախագահ Ռեկընի զօնութեան սկզբունքը՝ վստահիր բայց ստուգէ (Trust but verify) եւ վար դրինք մեր զենքերը՝ խոցելի դարձնելով մեր իրավիճակը: Այդտեղ է որ Իթթիհատը հասցուց մահացու հարուածը:

Գալով աւելի նոր ժամանակներու՝ շատեր վերապահութեամբ եւ ոմանք ալ քննադատութեամբ դիմաւորեցին հայկական դատի զինեալ պայքարը: Ինչ որակում ալ տրուի այդ պայքարին՝ անհաբեկչութիւն թէ անձնագոհական մարտնչում՝ փաստը կը մնայ ան որ այդ պայքարը հայկական արիւնոտ դատը բարձրացուց Եւրոպայի եւ աշխարհի քաղաքական բեմ: Տարիներու քաղաքական ու դիւանագիտական գործունէութեամբ ցեղասպանութեան փաստի քաղաքական գիտակցութիւնը յանգեցաւ պատմական ճանաչումներու Ֆրանսայէն Գերմանիա, եւ պէտք չէ զարմանալ՝ մինչեւ Վատիկան: Թող թոյլ տրուի Վատիկանի յայտարարած այլ ողջունելի կեցուածքը վերագրել այն պայքարին որ տարուեցաւ Եւրոպական աշխարհամասի մէջ:

Գուցէ ոմանք խորհին թէ երեւակայութեան որոշ պրկումով է որ այդ դէպքերը կը կապուին իրարու: Սակայն, իրողութիւնը այն է որ երբ դիւանագիտութիւնը կը պաշտպանուի ռազմական ոյժով արդէն առաքելութիւնը կը դրուի իր հարազատ հունին մէջ, ի վերջոյ յաջողի կամ ոչ:

Այն պատգամը զոր մեզի թողուցին Իսրայէլ Օրի եւ Յովսէփ Էմին՝ կը մնայ տեսականօրէն առողջ եւ իրապաշտութեան պարագային օգտագործելի:

ԼԵՓՍԻՈՒՍ ԿՐ ԽՕՍԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԲՈՆԻ ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Յարութին Իսկահաստեան

Քաղաքական նպատակներու համար թուրքը իր կրօնքը՝ իսլամութիւնը քրիստոնէականներուն եւ մանաւանդ հայերուն պարտադրած է: Հայերը կրօնափոխ ընելու փորձը յաջողցնելու համար, թուրքերը լայնածաւալ հալածանքներ, ձերբակալութիւններ, բանտարկութիւններ եւ նոյնիսկ կոտորածներ կիրարկած են: Օսմանցի ղեկավարները կը ձգտէին իրենց ոչ-թուրք հպատակները թրքացնել եւ միեւնոյն ատեն հայոց ազատ ու անկախ պետութիւն մը հիմնելու երազը ընդմիջտ մարել:

Գրեթէ բոլոր վայրերու հայոց համար, 1915-ի բռնագաղթէն զերծ մնալու միակ միջոցը հաւատափոխ ըլլալն էր: Իրենց այրերուն նահատակուելէն յետոյ ողջ մնացած կիներէն ու աղջիկներէն ոմանք թրքական հարեմներու մէջ ծառայելու դատապարտուած էին: Յաճախ օսմանեան իշխանութիւնները անոնց իսլամանալ կ'առաջարկէին, իսկ անոնք յաճախ այդ առաջարկը կ'ընդունէին՝ չարչարանքներէ, անօթութենէ, ծարաւէ եւ անպատուութենէ զերծ մնալու համար: Եռհաննէս Լեփսիուս կը բացատրէ հայ աղջիկներուն եւ կիներուն մղձաւանջը բռնագաղթի ճանապարհին վրայ ու հաւատափոխութեան անոնց ստիպողական ընտրանքը. «Աքսորի ճամբուն վրայ, [հայ կիները, աղջիկներն ու մանուկները] ... կը դիմէին դէպի ստոյգ մահ: ... Երիտասարդ կիներն ու տասը տարեկանէ վեր մանկամարդ աղջիկները պէտք է սպասէին որ թրքական հարեմներու կամ քրտական գիւղերու մէջ արգելափակուին: Ուրեմն, փորձութիւնը շատ մեծ էր իսլամութեան անցնելով խուսափելու համար մահէն ու անպատուութենէ»:

Թուրքերը հայոց կը պարտադրէին ստորագրութեամբ հաստատել իրենց յօտարակամ իսլամացումը՝ այսպիսով քողարկելու համար անոնց իսլամացման մէջ բռնութեան առկայութիւնը: Այդուհանդերձ, 1909-ի Կիլիկիոյ Ադէտէն ետք, եւրոպական պետութիւններու ճնշումով, օսմանեան կառավարութիւնը ստիպուեցաւ հայոց իրենց մայր հաւատքին վերադարձը արտօնել: Կառավարութիւնը սպառնաց իրենց քով իսլամացումը հայեր պահողները պատժել:

Իսլամ խուժանը երբ զգաց որ բռնի կրօնափոխութեան հետ առընչուած արգելքներ կան, մեծ ջանք թափեց հաւատափոխ հայերը ամուսնացնելու իսլամներու հետ: Մեծ Եղեռնի առաջին տարիներուն, այսինքն 1915-ին եւ 1916-ին, անոնք բանակ գացած հայ այրերուն կիներն ու աղջիկները բռնի կերպով ամուսնացուցին թուրքերու հետ: Միւս կողմէ, որք կամ անտէր մնացած հայ տղաքը թլփատելէ յետոյ իսլամացուցին:

Բռնի իսլամացման օրինակներէն մէկն է Սամսոն քաղաքի հայոց պարագան: Բռնագաղթէն առաջ Սամսոնի կառավարիչը քաղաքին բոլոր հայերը ճաշի կը հրաւիրէ եւ անոնցմէ կը պահանջէ իսլամանալ: Ան նոյն օրը տարագրութեան հրամանը կ'արձակէ: Հաւատափոխուածները իրենց տեղերը կը

մնան, իսկ միւսները կը բռնագաղթեցուին: Մարգուանի մէջ իսլամութիւնը ընդունող հայոց նոյնպէս կ'արտօնուի իրենց տունները մնալ: Ի սէր իրենց ընտանիքներուն եւ զաւակներուն շատ հայեր հաւատափոխ կ'ըլլան եւ արքայի զերծ կը մնան, այն յոյսով որ իսլամութիւնը հաստատուելէն յետոյ իրենց մայր հաւատքին պիտի վերադառնան:

Զիլի մէջ թուրքերը նախ հայ այրերը կը տանին ու կը սպաննեն, ապա կը հաւաքեն կիները, աղջիկներն ու մանուկները, որոշ ատեն զանոնք բաց դաշտի մէջ անօթի ու ծարաւ կը թողուն, այնուհետեւ անոնց կ'առաջարկեն իսլամանալ: Բոլոր հայուհիները կը մերժեն առաջարկը: Թուրք ոստիկանները զանոնք իրենց զաւակներու աչքերուն առջեւ կը սուիխահարեն մինչեւ մահ:

Մէկ ուրիշ պարագայ. երբ թուրքերը Յարութին Տորիկեան անունով հայու մը կը ստիպեն իսլամանալ, ան կը մերժէ պատասխանելով. «Ես իմ տղայութենէս այդ հաւատքը ունեցած եմ, հիմա՛ է որ պիտի ուրանամ, երբ այլեւս ծեր եմ: Ճիշդ այս ժամուն ես կեանքը կը դրժեմ»: Այս հաստատականութենէն կատրած օսմանցիները զայն իսկոյն կը տանին ու կը սպաննեն: Բիւրաւոր հայեր այս ձեւով մահը կամ բռնագաղթը կը նախընտրեն հաւատափոխութենէն վերջինս համազօր նկատելով ազգուրացութեան կամ դաւաճանութեան:

Թուրքերը Կեմերէկի հայերէն երեսուն գեղեցիկ մանկամարդ աղջիկ կը գատեն ու զանոնք կը դնեն մահուան եւ իսլամանալու երկընտրանքին առջեւ: Բոլորն ալ հաստատ կը մնան իրենց հաւատքին վրայ: Թուրքերը այս փաստը կը հեռագրեն Մեքսստիոյ կառավարիչին՝ գիտնալու համար իրենց յետագայ ընելիքը: Կառավարիչը կը թելադրէ զանոնք թուրքերու տուններուն մէջ ծառայութեան բաժնել: Այդպէս ալ կ'ըլլայ: Այդ աղջիկներէն շատեր իրենց կրթութիւնը ամերիկեան դպրոցներու մէջ ստացած էին:

Թուրքերը անհատապէս իսլամանալու առաջարկները յաճախ չէին ընդունել: Անոնք կը պարտադրէին հայոց, որ նուազագոյնը 100 հոգիներ խումբ մը կազմեն իսլամանալու համար: Այդուհանդերձ, կարգ մը քաղաքներու ու գիւղերու մէջ, իշխանութիւնները հայոց հաւատափոխութիւնը ընդունելէ յետոյ ալ տարագրած են զանոնք:

Տրապիզոնէն, Սամսոնէն, Ինիլէն, Ամասիայէն եւ ուրիշ վայրերէ իսլամացած հայեր Կ. Պոլիս գտնուող իրենց ազգականներուն հեռագիրներ դրկած են անոնց իմացնելով իրենց հաւատափոխ ըլլալն ու նոր անունները. «Հազ տինի քապուլ էթթիք (Ճշմարիտ կրօնքը ընդունեցինք)»,- կը գրէին անոնք:

Լեփսիուս յոյս կը տածէ, թէ միայն պատերազմը վերջանալէ յետոյ կարելի պիտի ըլլայ իսլամացած հայերու ճիշդ թուաքանակը գիտնալ: Մակայն ան ունի մինչեւ 1915-ի վերջերը գիտցուած մասնակի ցուցակ մը: Տրապիզոնի նահանգին մէջ 200, Կիրասոնի

մէջ՝ 160, Օրտուի մէջ՝ 200, Սամսոնի մէջ՝ 150 հայ ընտանիք հաւատափոխ եղած էր: Խարբերողի մէջ բազմաթիւ ընտանիքներ իսլամացած էին: Լեփսիուս իր տեղեկագիրին մէջ Արաբկիրի մասին հետեւեալը կը գրէ. «Կ'ըսուի թէ Արաբկիրի մէջ ամբողջ ազգաբնակչութիւնը խուսափած է տարագրութենէ իսլամութիւնը ընդունելով» (ընդգծումը իմն է, ճիշդ չէ բացարձակացնելը - Յ. Ի.):

Հայաստանի արեւմտեան հատուածէն դէպի Հիւսիսային Սուրիա տարագրուող մանկամարդ հայուհիներուն մեծ մասը թուրքեր եւ քիւրտեր առեւանգած էին ու զանոնք գիւղերու մէջ ցրուած: Այս արարքը յստակօրէն բռնի իսլամացում էր: Թուրք ոստիկանները հայ տղաքն ու աղջիկները յաճախ թուրքերու եւ քիւրտերու կը վաճառէին: Այս ալ բռնի իսլամացման ուրիշ տարբերակ է:

Լեփսիուս յատկանշական տեղեկութիւն մը կու տայ երբ կը գրէ. «Այն ճնշումը որ կիրարկուեցաւ քրիստոնէայ ազգաբնակչութեան վրայ զայն մղելու համար որ իսլամութիւնը ընդունի, բնաւ մահմետական ազգաբնակչութենէն չէր գար, ոչ ալ իսլամ հոգեւորականներէն, այլ միմիայն կառավարութենէն: Նոյնպէս տեղական իշխանութիւններն են որ փորձեցին այս իսլամացումներուն ազատութեան երեւոյթը տալ: Օսմանեան կառավարութեան կողմէ ներքին զաւառներու տեղական իշխանութեանց գաղտնի հրամաններ տրուեցան, որպէսզի պարտադրեն հայ ժողովուրդէն մնացածներուն աղերսագիր մը ստորագրելու, որով պիտի խնդրէին, իբր մասնաւոր շնորհ մը, ընդունիլ «սուրբ կրօնքը»: Ամէն անոնք, որոնք կը մերժէին ընդունիլ այս բանը, կը տարագրուէին»:

Թուրքիոյ բոլոր շրջաններուն մէջ քրիստոնէայ եկեղեցիները մզկիթներու վերածուեցան կամ ուրիշ նպատակներու սկսան ծառայել:

(Նիւթը շարադրուած է ըստ հետեւեալ աղբիւրին. Տօթթ. Եռհան[ն]էս Լեփսիուս[ի] «Տեղեկագիրը. Հայկական Ջարդերը», «Ազգակ» թերթի մատենաշար, Պէլրույթ, 1965, միջակ չափի 396 էջ)

Մեր կողմէ ակեցնենք, որ մարդկային զանգուած մը ազգային, կրօնական կամ մէկ ուրիշ մէկ հաւաքականութենէ ուրիշին բռնի անցման պարտադրումը միջազգային օրէնքով ընդգրկուած է «ցեղասպանութիւն» հասկացութեան մէջ, այսինքն ցեղասպանութիւն է: Հետեւաբար, Մեծ Եղեռնի տարիներուն հայոց իսլամացումը թրքական կառավարութեան կողմէ հայոց նկատմամբ կիրարկուած ցեղասպանութեան ակնյայտ ու անհերքելի ապացոյց է՝ վկայուած նոյն ինքն Օսմանեան Պետութեան դաշնակից Գերմանիոյ քաղաքացի տոքթոր Եռհաննէս Լեփսիուսի գրիչով:

Պէլրույթ

ԵԱՀԿ-ի տարածքին գոյություն ունեցող «Ձգձգուող» տագնապները կը շարունակեն մնալ Երոպական Միության ուշադրության կեդրոնը

Երոպական Միությունը բարձր կը գնահատէ գործող ձեռնարկներու ծիրին մէջ «ձգձգուող» տագնապներու, որոնց շարքին Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման ուղղուած ԵԱՀԿ-ի ջանքերու ամրապնդման սատարելու Իտալիոյ ձգտումը: Այս մասին կ'ըսուի ԵԱՀԿ-ի մէջ Երոպական միութեան առաքելութեան տարածած յայտարարութեան մէջ:

Այդ յայտարարութիւնը հրապարակուած է ի պատասխան ԵԱՀԿ-ի նոր գործող նախագահ, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Անճելիո Ալֆանտի յայտարարութեան:

ԵԱՀԿ-ի նոր գործող նախագահը՝ ներկայացնելով 2018 թուականի ԵԱՀԿ-ի նախագահութեան ծիրին մէջ իր երկրին առաջնահերթութիւնները, ըսած էր, որ ԵԱՀԿ-ը պիտի շարունակէ աջակցիլ դարաբաղեան տագնապի լուծման համար Մինսքի խմբակի համանախագահներու աշխատանքին:

Երոպական Միութեան առաքելութենէն ընդգծած են, որ ԵԱՀԿ-ի տարածքին գոյություն ունեցող «ձգձգուող» տագնապները, ինչպէս նախապէս, կը գտնուին միութեան ուշադրութեան կեդրոնը:

«Մենք բարձր կը գնահատենք Իտալիոյ՝ գործող ձեռնարկներու ծիրին մէջ տուեալ տագնապներու լուծման ուղղուած ԵԱՀԿ-ի գործունէութեան հետագայ ամրապնդման հարցին մէջ յանձնառութիւնը», կ'ըսուի յայտարարութեան մէջ:

Արցախը իրական ժողովրդավարութիւն է. Լէ Փեն Միրապոյի քաղաքապետ

Արցախը իրական ժողովրդավարութիւն է, որու նմանը չկայ տարածաշրջանին մէջ:

Նման յայտարարութիւն ըրած է Ֆրանսայի Լէ Փեն Միրապո քաղաքի քաղաքապետ Սոնիկ Սլիսան, որուն ղեկավարած քաղաքին մէջ Արցախի օրերու ծիրին ներս շարք մը ձեռնարկներ կազմակերպուած են, կը հաղորդէ «Արցախփրես»-ը:

«Նոյն նշումը պատճառով ալ այդ երկիրը արժանի է մեր աջակցութեան», - La Provence-ի հետ զրոյցի ընթացքին նշած է Լէ Փեն Միրապոյի քաղաքապետը: Մոնիկ Սլիսան նշած է, որ 2001-ին քաղաքապետ դառնալէ ետք իր առաջին որոշումներէն մէկը եղած է քաղաքի հրապարակներէն մէկը վերանուանել յանուն 1915 թուականի Ապրիլ 24-ի Յեղասպանութեան յիշատակման:

«Հայկական խնդիրները մօտ են իմ սրտին եւ նոյն այդ պատճառով ալ Արցախի հարցը եւս մեզի համար կարեւոր է: Մենք որոշեցինք կապեր հաստատել Արցախի հետ, եւ Լէ Փեն Միրապոն դարձաւ Ֆրանսայի առաջին քաղաքը, որ Արցախի համայնքներէն մէկուն՝ Մարտունիի հետ համագործակցութեան փաստաթուղթ ստորագրեց», - շեշտած է ան:

Արցախի Հանրապետութեան պետական նախարարի խորհրդակցական Արտակ Բեգլարեան, որ եւս ներկայ գտնուած է Արցախի օրերու ծիրին ներս կազմակերպուած ձեռնարկներուն, նշած է, որ Արցախի խնդիրը չի կրնար լուծուիլ զուտ տարածքային զիջումներու միջոցով: «Ազատագրուած տարածքները հայկական եղած են դեռ այն ատեն, երբ Մթալինը որոշեց զանոնք նուիրել

Ռուսիա Պիտի Աջակցի Արցախի Հակամարտութեան Կարգաւորման Իտալիոյ Չանքերուն. Լուրաշեւիչ

ԵՐԵՒԱՆ.- Հայաստանի Հանրային ձայնասփիւռի կայանը կը հաղորդէ, թէ ԵԱՀԿի մօտ Ռուսիոյ մնայուն ներկայացուցիչ Ալեքսանտր Լուրաշեւիչ Յունուար 12ին յայտարարած է, թէ Ռուսիա պիտի աջակցի ԵԱՀԿի նախագահութիւնը ստանձնած Իտալիոյ ջանքերուն՝ Արցախի հակամարտութիւնը կարգաւորելու ուղղուած: Ան այս հաստատումը կատարած է ԵԱՀԿի մնայուն խորհուրդի նիստին ընթացքին, ի պատասխան Վիեննայի մէջ գործող ԵԱՀԿի ներկայ նախագահ Անճելիո Ալֆանտի նախօրէին կատարած յայտարարութեան: «Հաւասար պայմաններով համագործակցութեան փոխարէն, մենք կը տեսնենք կրկնակի չափորոշիչներ եւ կը լսենք յայտարարութիւններ ժողովուրդներու եւ երկիրներու «բացառիկութեան» մասին, որոնք չեն օգնէր հարցերու լուծման, այլ հակառակը՝ նոր խնդիրներ ու հակամարտութիւններ կը ստեղծեն աւելի տկարացնելով բոլորը՝ ահաբեկչութեան, անօրինական գաղթերու, թմրանիւթերու, մարդոց առեւտուրի եւ կազմակերպուած յանցագործութեանց ընդհանուր սպառնալիքներուն դիմաց», աւելցուցած է Լուրաշեւիչ:

Ան շեշտած է, թէ Մոսկուա լիովին կը կիսէ նախագահութեան տրամադրութիւնները ուղղուած տարածաշրջանային հակամարտութիւններու կարգաւորման գծով ԵԱՀԿի ջանքերու շարունակման:

Հայաստան Ընդգրկուած Է ՄԱԿ-ի Պատուոյ Ցանկին Մէջ

Հայաստանի Հանրապետութիւնը ներառուած է ՄԱԿ-ի 2018-ի պատուոյ ցանկին մէջ (Honour roll)՝ կազմակերպութեան կա-նոնաւոր պիտոճէին ժամանակին եւ ամբողջութեամբ կատարած իր անդամավճարներուն համար:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութենէն նշած են, որ 2018-ի Յունուարին Հայաստանի կառավարութեան կողմէ ՄԱԿ-ի կանոնաւոր ամավարկին փոխանցուած է \$ 145 843՝ որպէս ՄԱԿ-ին Հայաստանի անդամակցութեան 2018-ի տարեկան անդամավճար:

Պատուոյ ցանկին մէջ կ'ընդգրկուին այն անդամ երկիրները, որոնք ընթացիկ տարուան առաջին 30 աշխատանքային օրուան ընթացքին ՄԱԿ-ի կանոնաւոր պիտոճէին ամբողջութեամբ կը վճարեն իրենց անդամակցութեան ֆինանսական պարտաւորութիւնները:

2018-ի Յունուար 10-ի դրութեամբ պատուոյ ցանկին մէջ ներառուած է ՄԱԿ-ի 193 անդամ երկիրներէն 7-ը:

Ատրպէյճանին 1921-ին եւ մինչ 1923-ը, երբ «Օսլաստ»ի ձեւաւորմամբ այդ տարածքները ներկուեցան «ատրպէյճանական գոյնով»: Այդ տարածքները արցախեան են եւ այդպիսին ալ կը մնան: Մեր Սահմանադրութիւնը այս հարցով շատ յստակ է», - ամփոփած է Բեգլարեան:

Նշուած ձեռնարկներու ծիրին Պուշտուտն շրջանի հայկական մշակութային միութիւնը շապիկներու վաճառքի միջոցով դրամահաւաք նախաձեռնած է Արցախի մէջ ծառայող զինուորներուն օժանդակելու համար:

Շարունակուած նախորդ թիւէն

ՀԱՅ ԵՎԵՂԵՑԻՈՅ ՃՇՄԱՐԻՏ ՊԱՏՄԱԲԱՆՆ ՈՒ ՄԵՎՆԱԲԱՆԸ

ՏԲԹ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՀՆՅ. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Եթէ, կը հաստատէ Օրմանեան, «յունահռոմէական աշխարհին գործերն ալ պարզ կամ տկար աւանդութիւններով կորոշուին, որչափ առաւել եւս Հայաստանի առաքելականութիւնը, որ նոյնիսկ գուրկ էր գիրէ եւ գրականութենէ»:

Առողջ է նաեւ Օրմանեան Պատրիարքի դատումը Հայրապետական Աթոռի Միսէն Էջմիածին վերադարձի մասին 1441 թուականին, երբ այլեւս որեւէ արդարացուցիչ պատճառ չկար Գլխիկիոյ թագաւորութեան եւ քաղաքական անկեալ վիճակի մը մէջ, որ Ընդհանրական Կաթողիկոսը «իր նախնական եւ նուիրական սրբավայրէն դուրս թափառէր»:

Քրիստոնէութեան դարձի նպաստը

Գիրքին 45-րդ գլխուն մէջ Օրմանեան կ'առարկէ ընդդէմ անոնց, որոնք Հայաստանի անկումը կը վերագրեն քրիստոնէութեան, յիշեցնելով, թէ լման դար մը եւ քառորդ անցած էր քրիստոնէութեան դարձին եւ Արշակունեաց թագաւորութեան անկումին միջեւ (301-428), եւ մանաւանդ որ այդ կործանումի «նախասկիզբները չորրորդ դարէն ալ առաջ են, եւ իրենց ծագումը կ'առնեն Հռոմայեցոց եւ Պարթեւաց մէջ մղուած պատերազմներէն»: Հետեւաբար կ'ըսէ «Հայոց քրիստոնէութիւնը ընդունիլը ոչ միայն անկումին պատճառ չէր, այլ այդ վտանգը յետաձգելու արդիւնքը ունեցաւ: Ասոր հակառակը ընդունիլ պիտի նշանակէր թէ բարբարոս եւ անկիրթ վիճակը ամենեւին օգտակար վիճակն է ազգերու դիրքը գորացնելու»:

Նոյն գլխուն մէջ Օրմանեան դիտել կու տայ, որ հայոց քրիստոնէութիւնը պաշտպանելը ի գին Վարդանանց եւ այլ մեծամեծ զոհողութեանց, զուտ կրօնական չէր, այլ նաեւ ազգային, որովհետեւ Պարսկաստան կը հետամտէր ջնջել հպատակ ազգերու առանձնայատկութիւնները, եւ եթէ հայերն ալ կրօնափոխութեան հպատակէին, իրենք ալ մագդեզական կրօնքով պարսիկ տարրին մէջ ձուլուած պիտի ըլլային:

Բարեկարգութիւն

Բարեկարգութեան գլխուն տակ երբ Օրմանեան կը գրէ կղերականութեան նիւթի շուրջ մեզմէ հարիւրամեակ մը առաջ, ամուսնացեալ եւ կուսակրօն կղերին յարաբերութիւնները կը ճշդէ, աւելցնելով այն պարագան, որ ամուսնացեալ կղերին առջեւ դէպի եպիսկոպոսութիւն բարձրանալու արգելքը «ոչ հին օրէնք է, եւ ոչ կանոնական պահանջ», յիշեցնելով որ «եպիսկոպոսութիւնը երբ լաւ ուսումնասիրուի, պիտի տեսնուի թէ անիկա քահանայական պաշտօններու եւ հոգ հոգուց կոչուած ծառայութեանց լրումը կամ բովանդակութիւնն է, եւ ամուսնացեալ քահանայութեան կարգէն է»: Օրմանեան Պատրիարքի եզրակացութիւնն այն է, թէ եպիսկոպոսական ընտրելիներու մասին եկեղեցոյ հնաւանդ եւ կանոնական ձեւը նորէն ձեռք առնուի, «եւ ամուսնացեալ կղերին առջեւ նորէն բացուին եկեղեցականութեան բարձրագոյն աստիճանները», ինչպէս ինք բնորոշած է: Այս հաստատումներուն վրայէն արդէն անցեր են հարիւր տարիներ եւ սակայն այսօր Հայ Եկեղեցին կը մնայ ուր որ էր:

«Համապատում» Հատորը

Օրմանեան Պատրիարքի միւս կարեւոր հատորը «Համապատում»ն է, որ չորս Աւետարաններու համապարփակ բովանդակութիւնը կը ներկայացնէ՝ խտացեալ եւ պատմուած դէպքերու համաձայնութեամբ: Նման գործեր օտար հեղինակներ բազմիցս պատրաստած են, եւ սակայն հայ կրօնական գրականութեան մէջ չկար «Համապատում»ին հասնող հատոր մը իր ընդարձակութեամբ, պարզաբանութեամբ, անճշդութիւններու սրբագրութեամբ եւ խորաթափանց մեկնաբանութեամբ:

1875-ին լոյս տեսած էր Ներսէս Պատրիարք Վարժապետեանի «Ուսումն համարաբարտ Աւետարանի Տեառն մերոյ» 740 էջոց հատորը՝ տպուած Արմաշու վանքի տպարանին մէջ, ուր Վարժապետեան իր կանխաբանութեան մէջ կը ճշդէր, թէ «բաւական համարելով հնոց եւ նորոց կարեւորագոյն բացատրութիւններն

Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων της σχολής Α. Καλπακιάν

Միրելի ծնողք,

Ա. Գալիպքեան վարժարանի ծնողաց մարմինը կը հրաւիրէ ձեզ 2018-ի առաջին հանդիպումին, Գիրակի 21/01 երեկոյեան ժամը 17:30էն-20:30 որ հաճելի երեկոյ մը եւս վայլենք ձեզ եւ ձեր երեխաներու հետ մեր վարժարանին սրահին «Հրանդ եւ Լուիզ Ֆէնէրճեան» եւ բակին մէջ: Նաեւ կրնան մասնակցիլ ձեր ազգականները ու ընկերները միշտ ունենալով իրենց ուշադրութիւնը եւ հսկողութիւնը իրենց զաւակներու վրայ:

Այս Գիրակի երեխաները առիթը պիտի ունենան խաղալու դպրոցի նոր volleyball-ի կազմով, որը Հ.Բ.Ը.Միութեան վարչութիւնը յօժարութեամբ նուիրեց մեր դպրոցի աշակերտներուն: Եկէք խաղանք, ուտենք, գրուցենք զանազան խնդիրներու մասին որ կը հետաքրքրէ բոլորիս, չի մոռնալով նաեւ համոտեսելու մեր LAHMACUN- ները.

«ԵՎԷՔ ԽԱՂԱՆՔ ՄԻԱՄԻՆ»

Αγαπητοί γονείς,

Ο Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων της σχολής Α. Καλπακιάν σας περιμένει στην πρώτη συνάντηση του 2018 την Κυριακή 21/01 και ώρα 17:30-20:30μ.μ. για να περάσουμε όλοι μαζί ακόμα ένα ευχάριστο απόγευμα μαζί με εσάς και τα παιδιά σας στο χώρο του σχολείου, στην αίθουσα «Χραντζ & Λουίζ Φενερτζιάν» και στην αυλή μας. Μπορούν επίσης να λάβουν μέρος φίλοι και συγγενείς σας έχοντας πάντα οι ίδιοι την επίβλεψη και ευθύνη των παιδιών τους.

Αυτή την Κυριακή με την ευγενική χορηγία της διοίκησης της ΓΑΕΑ τα παιδιά θα χαρούν να παίξουν στο καινούργιο βόλεϊ που έχει πλέον το σχολείο μας. Σας περιμένουμε όλους για παιχνίδι, μεζέ και συζήτηση στα θέματα που απασχολούν όλους μας. Σας ευχαριστούμε όλους και σας περιμένουμε για νόστιμο ΛΑΧΜΑΤΖΟΥΝ.

«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ»

ընտրանաւ համառօտել եւ չորից սրբոց Աւետարանչաց ի վաղուց անտի ընկալեալ համաձայնութեամբ ի լոյս ընծայել», յուսալով որ իր անկատար գործը «խայծ մը կամ քաջալերութիւն մը պիտի ըլլար իմաստնախոհ եւ կարողագոյն անձանց աւելի աղէկը գրելու»: Օրմանեան նոյն Ներսէս Պատրիարքի քաջալերանքով եւ օրհնութեամբ Մայր Եկեղեցոյ գիրկը վերադարձած էր, որ տեղեակ ըլլալով անոր գիրքի մասին, աւելի ուշ ի նք եղաւ իր հովանաւորին «իմաստնախոհ եւ կարողագոյն» անձը, որ ի նորոյ գրեց իր «Համապատում»ը, գիտական հմտութեամբ, տրամաբանական կառոյցով եւ իմացական թափանցումով:

Այս կարեւոր երկին մէջ Օրմանեան Սրբազան չորս Աւետարաններէն ոչ իսկ համար մը զանց առած է: Ընդհակառակը, տիրական հմտութեամբ, անվրէպ յիշողութեամբ, եւ համապարփակ համադրութեամբ կրցած է ձուլել Աւետարաններու ամբողջ պարունակութիւնը ու զայն վերածել պատմական եւ դաւանական միատրի մը:

Ժամանակագրութիւնը հեղինակին մօտ

Ժամանակագրութիւնը ողնայարն է պատմութեան, եւ Օրմանեան իր «Ազգապատում»ներու երեք հատորներուն մէջ այս անփոխարինելի սկզբունքը առաջնորդ ունեցած է, ճիգ ընելով աղբիւրներու երբեմն յստակ եւ շատ անգամ անորոշ տուեալներով ճշդէլ թուականներ, դէպքերու յարաբերութիւններ, եւ անճշդութեանց յայտնաբերումներ: Յայտնի է, որ հայերէն գրաւոր պատմագրութիւնը խառն եւ թերի տուեալներ շատ ունի, որուն համար գիտական ճիգ, աղբիւրներու բաղդատութիւն եւ ձեռագրագիտական հասկացողութիւն անհրաժեշտ են հեղինակին համար: Օրմանեան Պատրիարք իր ժամանակագրութիւնը ճշդութեամբ վերականգնելու դժուարին աշխատանքին լծուած է՝ օգտագործելով հայ եւ օտար ըննական ուսումնասիրութիւններ:

Շաբաթ, Դեկտեմբեր 30, 2017

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΑΡΑΤ ΑΠΟΛΑΥΣΕ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ ΤΗΝ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ "ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΖΕΛ ΚΟΥΡΤΙΑΝ" ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ CHRISTINA ALEXANIAN ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΝΟΤΕΣ ΤΟΥ HAIG YAZDJIAN.

ΔΥΟ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΠΟΥ ΤΙΜΟΥΝ ΠΑΝΤΑ ΤΗΝ ΕΝΔΟΞΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ.

Կարկանդակի Բաշխում

Արարատ Մ.Ս.Միութիւնը սիրով կը հրաւիրէ Ձեր բոլորին կարկանդակի բաշխումի որ տեղի պիտի ունենայ

**Կիրակի, 11 Փետրուար 2018-ին
Երեկոյեան ժամը 6.00-ին**

Հ.Բ.Ը.Մ.-ԱՐԱՐԱՏ կեդրոնի «Անանիա եւ Վարդուհի Խաչատուրեան» սրահին մէջ:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Արարատ Մ.Ս.Միութեան "Օրհման" թատերախումբը հայ եւ յոյն հասարակութեան պիտի ներկայացնէ

**Յակոբ Պարոնեանի
"Երկու Տիրոջ Մէկ Օտոնան"**

կատակերգութիւնը յունարէն լեզուով 24-25 Փետրուար 2018-ին:

Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ:

*"Օրհման"
թատերախումբ*

Նուիրատուութիւն

«ԱՐԱՐԱՏ» Մշակութային Մարզական Միութեան Տիկնանց Օժանդակ Յանձնախումբը՝ Հ.Բ.Ը.Մ. «Ա. Գալփաքեան» վարժարանի երկու դպրոցական ինքնաշարժները փոխարինելու նպատակով կը նուիրէ 300 եւրո:

ΜΑΣΣΙΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Καλή χρονιά σε εσάς, αγαπητοί μας αναγνώστες!
Κόντρα στις καιρικές συνθήκες και το κρύο, η χρονιά ξεκίνησε δυναμικά για την πολυαγαπημένη μας ομάδα, κρατώντας το αήττητο σερί της.

Τα αποτελέσματα είναι.- A.G.B.U. «Massis» - Bokaneiro 9-4 και A.G.B.U. «Massis» - Xavalenthia 11-3.

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την πορεία της ομάδας, μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μας.

ՅՈՒՇԱՏՕՆ

Նուիրում

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԵՐԶԱՆԿԱՅԻՇԱՏԱԿ
ՎԱԶԳԵՆ ԱՌԱԶԻՆ-Ի
ԿՈՒՍԱԿՐՈՆ ԶԱՅԱՆԱՅ
ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
75-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻ**

տեղի պիտի ունենայ 4 Փետրուար, 2018-ին
Հ. Բ. Ը. Միութեան «Հրանդ եւ Լուիզ Տէնքճեան»
հանդիսասրահին մէջ

**ՅՈՒՇԱՏՕՆԸ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԷ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ**

Գրատուած Օրեր

10/02/2018

Բարեկենդանեան

խրախմանք

04/03/2018

Միօրեայ պտոյտ

Ա Գալփաքեան Վարժարանի
Օտոդաց Մարմին

Պոլսոյ մէջ հայ լուսանկարիչին անունով փողոց վերանուանուած է

Պոլսոյ Պէյօղլու թաղամասի Թոսպողայ փողոցը արդէն պաշտօնապէս Արա Կիլերի անունով կը կոչուի:

Պոլսահայ յայտնի լուսանկարիչ Արա Կիլեր իր անունով վերանուանուած փողոցին մէջ լուսանկարած է «Արա Կիլերի փողոց» անունը կրող ցուցանակը եւ տեղադրած է Twitter-ի իր էջին մէջ: «Պէյօղլուի Թոսթոն թաղամասի Թոսպողայ փողոցի անունը փոխուած է որպէս Արա Կիլերի փողոց», գրած է Արա Կիլեր իր էջին վրայ:

Նշենք, որ «Խարու լուսագոյն լուսանկարիչ» ճանչցուած Արա Կիլեր, գոր նաեւ կ'անուանեն «Մթամպուլի աչք», ծնած է 1928-ին Պոլսոյ մէջ: 1950-ին սկսած է լրագրողական գործունէութեան Yeni Istanbul պարբերականին մէջ: Ստացած է բազմաթիւ մրցանակներ եւ տիտղոսներ թէ Թուրքիոյ, թէ աշխարհի ամենայայտնի կազմակերպութիւններու կողմէ:

Ան լուսանկարներու միջոցով ներկայացուցած է համաշխարհային պատմութեան յայտնի դէմքեր,

որոնց շարքին՝ Ուինսթըն Չըրչիլ, Առնոլտ Թոյնսլի, Պերթրանտ Ռասըլ, Փիքասո, Մալվառոյ Տալի եւ այլք:

**ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ.
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ**

Մեփականութիւն
ԱՐԱՐԱՏ Մ Մ ՄԻՌՈՒԹԻՒՆ
Միսթու 33, Նիքէա, Յունաստան
Համակարգչային
շարուածքը եւ էջադրումը՝
ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ շարաթաթերթի

Տնօրէն՝
Ընկ. Մարգիւ Խաչատուրեան
Արտօնատէր -
Փաստաբան՝
ընկ. Յակոբ Տէսճեան

“NOR AΣXAP”
Αρμένικη Εβδομαδιαία
Εφημερίδα
Ιδιοκτησία “ΑΡΑΡΑΤ”
Φιλολογικό Αθλητικό Σωματείο

Διευθυντής
Σαρκίς Χατσατουριάν
Εκδότης -
Ιάκωβος Φετζιάν Δικηγόρος

Σηστού 33 - TK 18450 - Νίκαια
Τηλ: 210-4926085
“NOR ASHKHAR”
Armenian Cultural Social Weekly
33 Sistou Str.
GR 18450 NIKEA GREECE
Tel-Fax: 00+30+210-4926085

Բացի իմբագրականներէն, յօդուածագիրներու տեսակէտներն ու գաղափարները անպայմանօրէն չեն արտայայտեր թերթին ուղեգիրը:

Վարկանդակի Բաշխում

Յունահայոց Թեմի Երիտասարդաց Միութիւնը սիրով հրաւիրում է ամենքիդ ներկայ գտնուելու կարկանդակի բաշխման արարողութեանը, որը տեղի կ ունենայ

Յունուարի 27 -ին ժամը 20:00-ին

Հ.Բ.Ը.Մ.-Արարատ կեդրոնի

“Անանիա եւ Վարդուհի Խաչատուրեան” սրահին մէջ

հասցէ Միստու 33, Նիքէա: Արարողութիւնից յետոյ մասնակիցներին սպասում է ուրախ երեկոյ հիւրասիրութեամբ:

ՄԻՋԻՆՔ

Արարատ Մ.Մ.Միութեան Տիկնանց Մարմինը կը կազմակերպէ ամենօրեայ Միջինք-երեկոն,

Երկուշաբթի՝ 12 Մարտ, 2018
երեկոյեան ժամը 6.30-ին

Արարատի “Անանիա եւ Վարդուհի Խաչատուրեան” սրահին մէջ:

Ներկաները պիտի համտեսեն Պահքի ճաշեր, պատրաստուած մեր տիկիներուն դալար ձեռքերով:

Երեկոն պիտի ձոխանայ գեղարուեստական յայտագրով:

Պագար – վաճառք

Արարատ Մ.Մ.Միութիւնը սիրով կը հրաւիրէ հայ հասարակութիւնը, ատոնին-տնային ուտեստեղէններու պահածոներու մաքրութեան և այլ տնային իրերու բացառիկ պագարին:

Դուք ձեր այցելութեամբ, մատչելի գիներով ու զեղչով գնումներ կրնաք կատարել քան շուկայի հանրախանութներու ընդհանուր հասարակաց գիներէն:

Պագար-վաճառքին պիտի գտնէք հանրախանութային ուտեստեղէններու, տունի մաքրութեան հեղուկներ և փոշիներ և զանազան այլ իրեր:

Վաճառքը տեղի կ'ունենայ Կիրակի 18 Մարտ 2018-ին առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչև երեկոյան 6:00: Հ.Բ.Ը.Մ.-Արարատ կեդրոնի Անանիա եւ Վարդուհի Խաչատուրեան սրահէն ներս:

ԱՐԱՐԱՏ Մ.Մ.Միութեան Վարչութիւն

Մայքըլ Սրուրեան կը շահի Արցախի ազատագրական շարժման 30-ամեակին նուիրուած լոկոյի մրցոյթը

Արցախի Ազատագրական շարժման 30-րդ տարեդարձին նուիրուած աշխատանքները համադրող յանձնախումբը կը տեղեկացնէ, որ իր որդեգրելիք լոկոյին համար յայտարարուած մրցոյթը շահած է Մայքըլ Սրուրեանի ստեղծագործութիւնը:

Ինչպէս խոստացուած էր, Սրուրեան պիտի ստանայ արցախեան գորգ մը առ ի գնահատանք իր ներդրումին:

Չորս այլ մասնակիցներ Յովիկ Զեքի, Ալեքս Քալաքեան, Անտրէյ Մարգսեան եւ Միքայէլ Լուծան, պիտի ստանան գնահատանքի յատուկ վկայագիրներ, կը հաղորդէ “Ասպարէզ”-ը:

Հազարաւոր Մարդիկ Կ'այցելեն Թուրքիոյ Քարաման Նահանգ՝ Հայկական Եկեղեցոյ Որմնանկարները Տեսնելու

Թուրքիոյ Քարաման նահանգին մէջ գտնուող Սուրբ Աստուածածին հայկական եկեղեցոյ առաստաղի որմնանկարները տեղացի եւ օտարերկրացի զբոսաշրջիկներու կողմէ մեծ հետաքրքրութեան կ'արժանանան: Այս մասին կը յայտնէ «Էրմէնիհապեր»-ը վկայակոչելով թրքական «Անատոլու» լրատուական գործակալութիւնը:

Քաղաքի հնագոյն Թափուջաք թաղամասին մէջ գտնուող եկեղեցին կը համարուի բիզանդական ժամանակաշրջանէն մնացած բազիլիկ եկեղեցոյ օրինակ:

Ըստ աղբիւրին՝ ստոյգ տեղեկութիւն, թէ որ թուականին կառուցուած է եկեղեցին, չկայ. ան կը թուագրուի 17-18-րդ դարերուն:

Եկեղեցին 2007 թուականին անցած է Թուրքիոյ Մշակոյթի եւ զբոսաշրջութեան նախարարութեան պահպանութեան տակ եւ վերականգնուած:

Նահանգի Մշակոյթի եւ զբոսաշրջութեան վարչութեան պետ Ապուլլահ Քըլըչ «Անատոլու»-ին պատմած է, որ եկեղեցոյ որմնանկարները յայտնաբերուած են միայն 2007 թուականին, երբ եկեղեցոյ մէջ վերականգնողական աշխատանքներ կատարուած են: Մինչ այդ որմնանկարները պատուած եղած են գաճով:

«Ամէն տարի հազարաւոր մարդիկ կու գան այս որմնանկարները տեսնելու: Նման որմնանկարներ ամբողջ Քարամանի մէջ՝ միայն այս եկեղեցոյ մէջ կան, որ կ'աւելցնէ եկեղեցոյ կարեւորութիւնը», - ըսած է ան:

Քըլըչ պատմած է, որ մինչեւ 2007 թուականը եկեղեցին որոշ ժամանակ օգտագործուած է որպէս բանտ: Իսկ այժմ եկեղեցոյ մէջ տեղի կ'ունենան մշակութային տարբեր ձեռնարկներ:

Համաշխարհային Դրամատունը Հայաստանի Տնտեսական Աճը 2018-ին 3.8 Տոկոս Կը Նախատեսէ

2018-ին Հայաստանի տնտեսական աճը պիտի կազմէ 3.8 տոկոս: Այսպէս նշուած է Համաշխարհային դրամատան (ՀԴ) Global Economic Prospects-2018 զեկոյցին մէջ: Հայաստանի համախառն ներքին արտադրանքի աճը 2017-ին ՀԴն գնահատած էր 3.7 տոկոսով, կը հաղորդէ «Նիուզ»-ը:

ՀԴ-ի փորձագէտները կազմած են կանխատեսումներ նաեւ 2019 եւ 2020 թուականներուն համար, ըստ որոնց, Հայաստանի տնտեսութիւնը տարեկան 4.0 տոկոսով պիտի աճի:

Համաշխարհային դրամատան կանխատեսումները Հայաստանի դրացի երկիրներուն վերաբերեալ հետեւեալ տեսքը ունի. Ազրպէյճանի տնտեսութիւնը 2018-ին պիտի աճի ընդամենը 0.9 տոկոսով, Վրաստանինը՝ 4.2, Թուրքիոյ՝ 3.5 եւ Իրանինը՝ 4.0 տոկոսով:

Թրքական Առք ու Վաճառքի Կայքի Մէջ Հայ Միջնադարեան Մանրանկարչութեան Բացիկներ Վաճառքի Հանուած են

Թուրքիոյ մէջ յայտնի առք ու վաճառքի կայքի մը մէջ վաճառքի դրուած են քրիստոնէական պատկերներով հայ միջնադարեան մանրանկարչութեան 16 բացիկներ:

Վաճառողը նշած է, թէ վաճառքի հանուած է բացիկներու հազ-ւագիտ հաւաքածոյ՝ հայկական սրբապատկերներով:

16 բացիկի համար վաճառողը կը պահանջէ 300 տոլար:

